

Svar på remiss – Näringsdepartementets betänkande Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m. Ds 2017:5

Bakgrund

I promemorian föreslås ändringar i straffbestämmelserna i livsmedelslagen och i lagen om foder och animaliska biprodukter samt att sanktionsavgifter införs för vissa överträdelser på områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter och djurskydd. Syftet är att åstadkomma mer effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner.

När det gäller straffbestämmelserna i livsmedelslagen och i lagen om foder och animaliska biprodukter föreslås att fängelse i högst två år införs i straffskalan för allvarliga överträdelser.

Med allvarliga överträdelser avses sådana som:

- Innebär eller kan innebära en fara för människors eller djurs liv eller hälsa
- Innebär eller kan innebära ett omfattande vilseledande
- Innebär eller kan innebära försvårad spårbarhet i större omfattning

För sådana överträdelser som inte kan betraktas som de mest allvarliga men där straffsanktionering ändå bör anses påkallat föreslås att straffskalan alltjämt ska innehålla endast böter. Vidare föreslås att sanktionsavgifter istället för straff införs för vissa överträdelser på områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter och djurskydd. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2018.

Om Naturvetarna

Naturvetarna är fackförbundet för akademiker inom naturvetenskap. Våra 32 000 medlemmar arbetar inom livsvetenskaperna, miljö, jord, skog, de fysiska vetenskaperna, matematik och informationsteknologi. Förbundet har en god representation av olika professioner genom hela livsmedelskedjan. I utformandet av detta remissvar har samtliga professionsföreningar i förbundet som har koppling till livsmedelskedjan tillfrågats.

Naturvetarnas synpunkter

Naturvetarna är som fackförbund främst intresserat av straffbestämmelser i livsmedelskedjan utifrån ett arbetsmiljöperspektiv för våra medlemmar. För de inspektörer som utgår ifrån livsmedelslagen i sitt arbete är det viktigt att det finns en tydlighet i att åtalsanmälningar inte avskrivs i den utsträckning som är fallet idag. Som det är nu läggs åtalen ofta ner just utifrån hur lagstiftningen är utformad.

Att det finns en tillräcklig straffskala, där allvarliga förseelser straffas på ett avskräckande sätt, är viktigt för legitimiteten för lagen, tilltron till livsmedelskontrollen och i förlängningen även för respekten och förståelsen för professionen och dess arbete. Förutom detta är det också viktigt för att arbetet ska kännas meningsfullt för inspektörerna själva och för att de ska orka med ett i många fall slitsamt arbete. Att se att arbetet bär frukt är en viktig aspekt för engagemang och trivsel. Dessutom är det i längden självfallet positivt för inspektörernas arbetsmiljö om antalet oseriösa aktörer och kriminella element också succesivt minskar inom livsmedelskedjan.

När det gäller Naturvetarnas medlemmar som befinner sig i olika delar av livsmedelskedjan som är föremål för kontroller är legitimiteten, tilltron till livsmedelskontrollen och respekt och förståelse för kontrollarbetet minst lika viktig. Förutom detta är det också viktigt för alla seriösa aktörer att de som begår livsmedelsbrott straffas för det. Att det i nuläget är relativt riskfritt och förknippat endast med böter att begå livsmedelsbrott, samtidigt som det också är förhållandevis lukrativt, kan snedvrída konkurrensen och missgynna de seriösa aktörerna.

Alla i livsmedelskedjan vinner således på att sanktionerna blir mer effektiva, proportionella och avskräckande enligt Naturvetarnas åsikt.

Ändringar i straffbestämmelserna i livsmedelslagen och i lagen om foder och animaliska biprodukter samt att sanktionsavgifter införs för vissa överträdelser på områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter och djurskydd.

Utredningens förslag: att fängelse i högst två år införs i straffskalan för allvarliga överträdelser i livsmedelslagen och i lagen om foder och animaliska biprodukter. Som allvarliga föreslås sådana överträdelser betraktas som innebär eller kan innebära en fara för människors eller djurs liv eller hälsa, som innebär eller kan innebära ett omfattande vilseledande eller som innebär eller kan innebära försvårad spårbarhet i större omfattning.

Vidare föreslås att sanktionsavgifter istället för straff införs för vissa överträdelser på områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter och djurskydd. Det som ska omfattas av sanktionsavgiftssystemet föreslås vara överträdelser som bedöms som mindre allvarliga, som överträdelser av administrativa bestämmelser. Förutom detta föreslås även att avgiftsskyldigheten ska baseras på strikt ansvar och att kontrollmyndigheterna ska besluta om avgifterna.

Naturvetarna tillstyrker utredningens förslag i alla dess delar. Att ändra i straffbestämmelserna enligt utredningens förslag tror Naturvetarna kommer att uppfylla det avsedda syftet - att uppnå effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner - på ett tillfredställande sätt. Att kontrollmyndigheterna ska besluta om sanktionsavgifterna är också positivt då Naturvetarna delar utredningens slutsats att för att systemet ska vara effektivt krävs att avgiften beslutas i nära anslutning till där överträdelsen upptäcks.

NATURVETARNA

Per Klingbjer
Förbundsdirektör

Kristofer Jerving
Utredare